

Odrazy obrazov v živej inštalácii

Nový autorský projekt *Krása a hnus* zoskupenia *Med a prach* sa týkal dvoch estetických kategórií, ktoré vedno splývali ba neraz i vzájomne koexistovali. Libretista, režisér, hudobný skladateľ Andrej Kalinka si jednoznačne zvolil techniku určitého navrstvovania povyberaných materiálov (hudobných, výtvarných, slovesných a pod.). Akoby si pre divákov pripravil selektívnu expozíciu viacerých dimenzií krásy najmä v kresťanskej kultúrnej tradícii. Tvorcovia autorského projektu (performeri, hudobníci, výtvarníci) predstavili proces odhaľovania jednotlivých vrstiev reflektovaného krásna. V ich živej inštalácii súvisle vyjavovali za sebou rôzne scénické obrazy, animované objekty, pohybové akcie, videoprojekcie a najmä výraznú autentickú hudobnosť.

Kolektív tvorcov sa zmenil na akýchsi archeológov, ktorí abstrahovali určitú zmes skrytého a tajomného umenia. Motívy sakrálného výtvarného i hudobného umenia sa ustavične kumulovali v dominujúcej estetickej valencii schválne vo viacerých jazykoch. V tom tkvel vysoko asociatívny princíp tejto komponovanej partitúry scénického diela. Autori svoju tvorbu predstavovali ako výskum v stave zrodu a procesualnosti. Michaela Poliaková napríklad počas trvania performancie detailným spôsobom reštaurovala sakrálnu výtvarnú dielu periférne za stolom. Jednotliví účinkujúci zvukovo maľovali slová, vety, citácie v rôznych jazykoch fónicky nabaľovanými farbami viachlasov sediac za stojanmi s notami atď. Hudobnú partitúru tvorili pritom motívy viacerých duchovných diel s citáciami napríklad z diela Proglas, ale i úryvkov z W. Shakespeara, J. A. Komenského a pod. V jednom momente umožnili divákovi akúsi exkurziu svetom výtvarného umenia, keď projektovali na stenu maliarske diela s tematikou krásy i škaredosti.

Scénická udalosť v podaní zoskupenia *Med a prach* reprezentovala obraz i odraz z vnímanej krásy ambivalentnej hodnoty. Tvorcovia laboratórne odhaľovali svoju vlastnú skúsenosť z reflexie krásna i určitej zaslepenosti k nej. Osvetľovali tak svoju vlastnú impresiu a dávkovanými spôsobmi predstavovali stav istého estetického vytrženia.

Autorský projekt *Krása a hnus* schválne koncipovali do galerijných, príp. rôznych industriálnych, či historických budov na kontemplanie umenia – reprodukovanie i prezentovanie v prítomnej muzikalite: živo a akčne. Prostredníctvom nej sa pred očami účastníkov rekonštruovala umelecká krása meditatívnym spôsobom. A. Kalinka a kolektív vzbudil najnovším autorským projektom doslova sakrálnu dimenziu akejsi „divadelnej omše“, ktorej reflexívny i univerzálny dosah je mimoriadne zásadného, apelatívneho charakteru.

Andrej Kalinka: *Krása a hnus* (Nezastupiteľnosť nepomenovaného) / libreto, hudba, vizuálny koncept, réžia: Andrej Kalinka / sochy, maľby, objekty: Juraj Poliak / kostýmy, objekty: Ivan Martinka / reštaurovanie: Michaela Poliaková / účinkujú: Andrea Ballayová, Ludovic Cohen, Maja Danadová, Andrej Kalinka, Miriam Kalinková, Lucia Korená, Ela Lehotská, Ivan Martinka, Juraj Poliak, Michaela Poliaková.

Miroslav Ballay, divadelný publicista

recenzia bola publikovaná v denníku Pravda 12.5. 2016 v tlačenej verzii, dostupná je aj na internetovej stránke